

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

доц. А.В. Стацишин

«30» серпня 2021 р.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

спеціалізація «Фінанси, митна справа та оподаткування»

освітній ступінь: бакалавр

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ЛЬВІВ 2021

Розробник:

Назаркевич І.Б., д. е. н., доцент кафедри фінансового менеджменту

Програма затверджена на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Завідувач кафедри
фінансового менеджменту
д.е.н., професор

Ситник Н.С.

27.08.2021 р.

Схвалено Вченою радою факультету
управління фінансами та бізнесу

Протокол №1 від «30» серпня 2021 року

© Назаркевич, 2021 рік
© ЛНУ імені Івана Франка, 2021 рік

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни є теоретичні та прикладні аспекти процесів діджиталізації у сфері фінансів, механізм взаємодії між ними.

Мета навчальної дисципліни

Метою освоєння дисципліни «Діджиталізація у сфері фінансів» є поглиблення теоретичних знань з питань функціонування цифрових рішень у фінансовій сфері, формування прикладних умінь щодо використання цифрових платформ для здійснення фінансових операцій.

Основні завдання

Завданнями дисципліни «Діджиталізація у сфері фінансів» є вивчення сучасних уявлень про цифрові фінанси і їх складові, про особливості діджиталізації фінансової сфери України, імплементацію сучасних цифрових платформ у сфері фінансів господарюючих суб'єктів, домогосподарств, державних і муніципальних органів, міжнародних інституцій, зокрема:

- з'ясувати сутність діджиталізації, її складових та особливостей функціонування процесів цифровізації у сфері фінансів;
- розглянути місце цифрових фінансів у світовій та національній економіці;
- ознайомити студентів з цифровими продуктами на ринку платіжних послуг;
- з'ясувати характер застосування фінансових технологій в процесах господарювання, визначити їх складові та особливості;
- вивчити сучасні інформаційні платформи і моделі управління фінансовими відносинами;
- оволодіти прийомами і методами застосування інноваційних фінансових технологій та інструментів в господарській діяльності підприємств і організацій;
- розглянути механізми імплементації цифрових фінансів в систему державного управління в Україні;
- з'ясувати організаційні та фінансово-економічні особливості функціонування нових сервісів і бізнес-моделей фінансових установ та учасників ринку фінансових послуг.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Інформаційні та комунікаційні технології	Фінансовий менеджмент
Економіко-математичне моделювання	Ринок фінансових послуг
Фінанси, гроші і кредит	Управління фінансовими ризиками
Фінанси суб'єктів підприємництва	Проектне фінансування

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною: Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної (ПР)

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР25. Вміння використовувати сучасний методичний інструментарій для діагностики фінансового стану підприємств, установ і організацій за видами діяльності, формами власності з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва теми
1	Діджиталізація фінансової сфери в умовах цифровізації економіки
2	Економічні основи та значення цифрових фінансів
3	Розвиток фінансових технологій

4	Фінансовий інжиніринг
5	Цифрові технології в державних, муніципальних фінансах
6	Інновації в платіжних технологіях на ринку фінансових послуг
7	Автоматизовані системи управління підприємством
8	CRM-системи в операційній діяльності суб'єктів господарювання
9	Поняття, форми та види краудфандингу
10	Безпека фінансових технологій

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Парадигма розвитку фінансової сфери не може бути абстрагованою від інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). ІКТ з однієї сторони потрібно розглядати як галузь, де відбувається конкуренція між подібними суб'єктами щодо створення програмної продукції та реалізації її споживачам. З іншої сторони, як систему цифрових рішень, що дозволяє визначати конкурентні переваги в інших сферах та галузях національної економіки, у тому числі фінансовій. Адже діджиталізація, як процеси цифрової трансформації, спричиняє необхідність імплементації нових і більш гнучких моделей системи фінансових відносин

Частка ІКТ в глобальному ВВП і світовому ринку праці щороку стрімко зростає. Варто відзначити також всепроникаючу здатність цієї індустрії практично в усі сфери економічних відносин та суспільної діяльності людини. ІТ-технології не лише роблять комфортнішим та насиченішим життя людини чи окремої організації, але й створюють нові види діяльності, впливають на доступність до інформації, а отже – отримання необхідних знань, і навіть сприяють демонополізації на ринках. Разом з тим, діджиталізація сприяє зростанню й темпів економічного розвитку, причому маючи явно нелінійний характер формує нові ринки. Враховуючи те, що 10 років тому ринку криптовалют як такого не існувало, то сьогодні ці види цифрових валют дедалі більше змінюють систему фінансових ринків. Відповідно розширення і впровадження сучасних цифрових фінансових інструментів змінює систему господарських відносин.

Тому процеси діджиталізації системи фінансових відносин потребують кваліфікованих фахівців, які глибоко розуміють специфіку їх функціонування, орієнтуються у використанні найбільш поширених у фінансовій діяльності цифрових платформ, здатні приймати обґрунтовані рішення та продукувати креативні ідеї.

Тема 1. Діджиталізація фінансової сфери в умовах цифровізації економіки

Сутність «діджиталізації» та її складові. Переваги та недоліки діджиталізації в системі національної економіки. Місце діджиталізації у фінансовій сфері. Перспективи ринку цифрових технологій. Правове забезпечення цифрової трансформації національної економіки.

Тема 2. Економічні основи та значення цифрових фінансів

Зміст та принципи цифрових фінансів. Цифрові фінанси 4.0 як форма трансформації фінансової сфери. Концепція «Індустрія 4.0» як засіб структурної модернізації національної економіки. Цифрова екосистема фінансової сфери. Вплив цифрових технологій на банківську сферу. Передумови та історія появи цифрових грошей. Вимоги до електронних грошей як засобу платежу. Цифрові, електронні та віртуальні гроші. Відмінності електронних грошей від електронних платіжних систем.

Тема 3. Розвиток фінансових технологій

Теоретичні основи фінансових технологій. Роль фінтех-компаній у розвитку ринку фінансових послуг. Сучасні бізнес-моделі імплементації фінансових технологій в господарську діяльність. Фінансові технології як інструмент ринкової капіталізації суб'єктів господарювання.

Тема 4. Цифрові технології в державних, муніципальних фінансах

Вплив фінансових технологій на трансформацію державних і місцевих фінансів. Розвиток фінансової інфраструктури. Електронний документообіг між публічними установами, учасниками фінансового ринку, фізичними і юридичними особами.

Тема 5. Інновації в платіжних технологіях на ринку фінансових послуг

Сучасні платіжні системи. Еволюція платіжних систем. Національна платіжна система. Реальні і віртуальні платіжні картки. Поняття, класифікація і специфіка технологій електронного банкінгу. Інтернет-банк. Мобільний банк. Віртуальні банки. Мобільні платежі. Методи платежу в Інтернеті. Розвиток еквайрингу. Мобільний і он-лайн-еквайринг. Платіжні компанії і платіжні сервіси виробників мобільних пристроїв, розробників мобільних операційних систем і онлайн-платформ. Безконтактні платежі. Технології NFC, сканування QR-кодів. Мобільні гаманці. Трансформація системи електронних платежів.

Тема 6. Автоматизовані системи управління підприємством

Загальна характеристика автоматизованих систем управління підприємством (АСУП). Можливості АСУП у здійсненні фінансових операцій. Життєвий цикл автоматизованих систем. Класифікація автоматизованих систем управління. Розвиток галузевих АСУП. Впровадження комп'ютерних управлінських систем класу MRPII–ERP.

Тема 7. CRM-системи в операційній діяльності суб'єктів господарювання

Поняття CRM-системи та її можливості. Види CRM-систем та їх характеристика. Використання цифрових систем для вирішення аналітичних задач в сфері фінансів. Фінансове планування та контроль в CRM-системах. Організація фінансового консалтингу з допомогою CRM-систем. Можливості інтеграції CRM-систем з іншими типами цифрових платформ.

Тема 8. Поняття, форми та види краудфандингу

Поняття, форми та види краудфандингу. Сучасні зарубіжні та українські краудфандингові платформи. Бізнес-модель платформи краудфандингу. Механізм та учасники краудфандингу. Типологія краудфандингових проектів. Переваги та ризики краудфандингу для малого і середнього бізнесу. Краудфандинг на основі кредитування. Краудфандинг на основі власного капіталу. Регулювання краудфандингу. Інструментарій здійснення кампанії краудфандингу.

Тема 9. Безпека фінансових технологій

Платформа для віддаленої ідентифікації. Система передачі фінансових повідомлень. Створення платформи для хмарних сервісів. Платформа на основі технології розподілених реєстрів. Зберігання та використання юридично значимих електронних документів, цифровізація документів. Розширення використання кваліфікованих електронних підписів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

4.1. Нормативні та інструктивні матеріали

1. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15.07.2021 №1689-IX / <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>
2. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України № 75/98 від 11.08.2013. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>.
3. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/65.html>.
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки» № 67-р від 17.01.2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyrozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-tasuspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planuzahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>.

4.2. Літературні джерела

1. Бажал Ю., Бакуменко В., Бондарчук І. та ін. Інформаційна економіка. Роль інформації у формуванні ринкової економіки: монографія / за заг. ред. І. Розпутенка. Київ: К.І.С., 2004.

2. Балик У. О. Електронна комерція як елемент системи світового господарства / У. О. Балик, М. В. Колісник // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Логістика. –2014. – № 811. – С. 11–19.
3. Білявська Ю. В. Регулювання електронної комерції в Україні / Ю. В. Білявська // Молодий вчений. – 2016. – № 10 (37). – С. 336–341.
4. Буй Т. І. Розвиток електронної комерції як інструмент підвищення конкурентоспроможності українських компаній / Т. І. Буй, І. Я. Гаврилів // Наукові записки. Том 172. – С. 8–14. – (Економічні науки).
5. Веретенникова Г. Б., Устименко О.С. Діджиталізація, як інструмент управління підприємством. 2021: II Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи» / <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/230452>
6. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 2(24). С. 4–12.
7. Диба М. І., Гарнего Ю. О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 7. С. 50–61.
8. Діджиталізація банківської системи. URL: <http://www.slideshare.net/tribotinka/ss-63384661>
9. Діджиталізація private banking. URL: <https://business.ua/finansy/item/2118-didzhitalizatsiia-private-banking>
10. Дульська І. В. Пріоритети діджиталізації національної економіки. Сучасні проблеми економіки і підприємництва. 2015. № 16. С. 34–40.
11. Дульська І. В. Цифрові технології як каталізатор економічного зростання. *Економіка і прогнозування*. 2015. № 2. С. 119–133.
12. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні та світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 6. С. 105–112.
13. Косинський В. І., Швець О. Ф. Сучасні інформаційні технології: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 319 с.
14. Краус Н. М., Клаус К. М. Інноваційне табло України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. №. URL: <http://www.easterneuropeebm.in.ua/6-2017-ukr>.
15. Крутова А. С. Облік у системі електронної комерції : монографія / А. С. Крутова; Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків : ХДУХТ, 2010. – 396 с.
16. Лазебник, Л. Л. Діджиталізація економічних відносин як фактор удосконалення бізнес-процесів підприємства. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. (2), 69–74. <https://doi.org/10.33244/2617-5932.2.2018.69-74>
17. Легенчук С. Ф. Сутність електронної комерції: обліковий вимір / С. Ф. Легенчук, А. С. Скакун // Вісник ЖДТУ, 2011. – № 4 (58). – С. 59–65. – (Серія : Економічні науки).
18. Литвинов, О. М. Діджиталізація: на порозі цифрового дахау / О. М. Литвинов // Держава і злочинність. Нові виклики в епоху постмодерну : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті віце-президента Кримінологічної асоціації України,

- професора О. М. Литвака (м. Харків, 23 квіт. 2020 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кримінол. асоц. України. – Харків : ХНУВС, 2020. – С. 170-172.
19. Макарова М. В. Тенденції розвитку цифрової економіки : монографія / М. В. Макарова. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2004. – 236 с.
20. Меджибовська Н. Перспективи розвитку електронного бізнесу в Україні /Н. Меджибовська // Економіка України. – 2003. – № 6. – С. 36–41.
21. Мельничук О. С. Глобальні тенденції розвитку електронної комерції / О. С. Мельничук //Наукові праці НДФІ. – 2014. – № 1 (66). – С. 58–67.
22. Мешко Н. П., Сазонець О. М., Джусов О. А. та ін. Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 470 с.
23. Патраманська Л. Ю. Дослідження сучасних тенденцій розвитку світового ринку електронної комерції / Л. Ю. Патраманська // Технологический аудит и резервы производства. –2014. – № 5/3 (19). – С. 67–71.
24. Плєскач В. Л. Електронна комерція / В. Л. Плєскач, Т. Г. Затонацька. – К. : Знання, 2007. – 535 с.
25. Правове регулювання електронної комерції : монографія / Л. Д. Тимченко, П. В. Мельник, Л. Л. Тарангул [та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф. Л. Д. Тимченка. – Ірпінь: НУДПСУ, 2008. – 236 с.
26. Серських Н. С. Проблеми впровадження інструментів електронної комерції в агробізнесі / Н. С. Серських // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2014. – № 3 (27). – С. 39–43. – (Економічні науки).
27. Савицька О. М., Салабай В. О. Особливості діджиталізації бізнесу компанії в умовах розвитку індустрії 4.0. *Ефективна економіка*. 2020. № 10. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8266> (дата звернення: 14.09.2021). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.10.65](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.10.65)
28. Соколова Г. Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1(51). С. 92–96.
33. Філіппова Л. Л. Електронна комерція: за і проти / Л. Л. Філіппова // Вісник НТУ «ХП». –Х. : НТУ «ХП», 2013. – № 44 (1017). – С. 58–65. – (Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва).
29. Шалева О. І. Електронна комерція : навч. посіб. / О. І. Шалева. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
30. Шапошников К. С. Електронні комунікації сучасних бізнес-структур: проблеми побудови корпоративних мереж / К. С. Шапошников // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2011. – Вип. 20, ч. I. – С. 367–371. – (Економічні науки).
31. Kuznetsov A., Kiian A., Babenko V., Smirnov O., Zhosan G., Prokopovych-Tkachenko D. Soft Decoding Method for Turbo-Productive Codes. *International Conference on Advanced Information and Communications Technologies (AICT)*. 2-6 July 2019. Iviv. URL: <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/8847747>.

РОЗДІЛ 5. ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
3. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua/
4. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfr.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної асоціації ІТ Ukraine. – Режим доступу : <https://itukraine.org.ua/>.
8. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/analituaib/analit_npf.html.
9. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. – Режим доступу : <http://www.sdfm.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.
11. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>.
12. Офіційний сайт державний комітет статистики України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
13. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbu.gov.ua.